

Priopćenje za medije

Luxembourg, 30. studenoga 2017.

Jedinstveno europsko nebo: kultura je promijenjena, ali zračni prostor i dalje je rascjepkan, poručuju revizori EU-a

Inicijativom jedinstvenog europskog neba (SES), čiji je cilj unaprijediti upravljanje zračnim prometom u EU-u, pružen je odgovor na jasnu potrebu i ojačana je kultura učinkovitosti. Međutim, upravljanje europskim zračnim prostorom i dalje je rascjepkano, a koncept jedinstvenog europskog neba i dalje nije proveden u djelo, navodi se u novom izvješću Europskog revizorskog suda. Financijska sredstva koja je EU dosad izdvojio za tehnološke aspekte jedinstvenog europskog neba dosegla su iznos od 730 milijuna eura te se očekuje da će se taj iznos do 2020. povećati na 3,8 milijardi eura.

Kako bi ispitili predmetnu inicijativu, revizori su posjetili ministarstva, nacionalne pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i nacionalna nadzorna tijela u pet država članica (Španjolskoj, Francuskoj, Mađarskoj, Švedskoj i Ujedinjenoj Kraljevini) te ključne operativne dionike i dionike iz relevantnog područja politike i gospodarskog sektora. Utvrdili su da je uvođenje te inicijative bilo opravdano jer su monopol na nacionalnim razinama i rascjepkanost otežavali upravljanje zračnim prometom u Europi. Politika povezana s tom inicijativom koherentna je i njome se nastoje otkloniti navedeni nedostatci. Međutim, zbog promjena u obrascima prometa ciljevi na visokoj razini koji su izvorno utvrđeni za tu inicijativu postali su dijelom neostvarivi, a dijelom više nisu bili relevantni.

„Zračni prijevoz važna je sastavnica unutarnjeg tržišta EU-a kojom se promiče mobilnost osoba i robe te istodobno potiče gospodarski rast”, istaknuo je **George Pufan, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće**. „No jasno je da još nisu ostvarene koristi koje bi jedinstveno nebo donijelo jedinstvenom europskom tržištu.”

Naknade za zračnu plovidbu nisu se znatno smanjile, a kašnjenja u zračnom prometu ponovno su počela bilježiti porast, navode revizori. Trenutačni funkcionalni blokovi zračnog prostora u osnovi čine forum za suradnju među dionicima iz susjednih zemalja, no pokazali su se nedjelotvornima u rješavanju problema rascjepkanosti u upravljanju zračnim prostorom, pružanju usluga i nabavi. Nadzor koji obavljaju nacionalna nadzorna tijela otežava činjenica da ta tijela nisu uvijek u potpunosti neovisna, a u nekim slučajevima ne raspolažu potrebnim resursima.

Revizori su utvrdili da se postizanje dogovora između Komisije i država članica o ciljnim vrijednostima uspješnosti pokazalo zahtjevnim, posebice u pogledu kapaciteta i isplativosti. Osim toga, određenim pokazateljima nisu obuhvaćeni relevantni aspekti uspješnosti.

Svrha je ovog priopćenja za medije prenijeti glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda.

Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors

eca.europa.eu

Tehnološkom okosnicom jedinstvenog europskog neba, odnosno projektom SESAR, uvedena je koordinacija u prethodno rascjepkano istraživačko i razvojno okruženje. Međutim, uloga EU-a u tom projektu promijenila se nakon početka njegove provedbe u smislu opsega, vremenskog okvira i količine financijskih sredstava, pri čemu je svaka od tih stavki znatno proširena, produžena ili povećana. Rok za ostvarivanje ciljeva u pogledu uspješnosti odgođen je s izvorno predviđene 2020. na 2035. godinu.

S ciljem povećanja djelotvornosti te inicijative revizori iznose niz preporuka Europskoj komisiji u skladu s kojima je potrebno:

- preispitati ciljeve na visokoj razini koji se odnose na jedinstveno europsko nebo
- analizirati druge mogućnosti za smanjenje rascjepkanosti i odrediti kao prioritet rješenja u području istraživanja i razvoja kojima se otklanja taj problem
- zajamčiti potpunu neovisnost nacionalnih nadzornih tijela
- doraditi plan performansi i preispitati neke od njegovih ključnih pokazatelja
- preispitati strukturu potpore koju EU pruža za istraživanje i razvoj vodeći računa o ciljevima jedinstvenog europskog neba
- ojačati odgovornost Zajedničkog poduzeća SESAR.

Napomene za urednike

Zračne luke u EU-u 2015. godine zabilježile su dolazni i odlazni promet od otprilike 920 milijuna putnika i 15 milijuna tona robe. Iste je godine europski zračni prostor korišten za gotovo 10 milijuna komercijalnih letova. Za siguran i učinkovit protok takvog prometa potrebno je primjenjivati sustav upravljanja zračnim prometom, kojim su obuhvaćene tri ključne funkcije: jamčenje razdvajanja između zrakoplova, uspostavljanje ravnoteže između ponude usluga upravljanja zračnim prometom i potražnje letova te pružanje zrakoplovnih informacija korisnicima zračnog prostora.

Iako je zračni promet sam po sebi međunarodne naravi, njime se tradicionalno upravlja na nacionalnim razinama u rascjepkanom i monopolističkom okruženju. Te su značajke doprinijele kašnjenjima i povećanju troškova upravljanja prometom koje snose korisnici zračnog prostora. Stoga je cilj inicijative jedinstvenog europskog neba povećati ukupnu uspješnost upravljanja zračnim prometom prebacivanjem niza odgovornosti s međuvladine razine na razinu Europske unije.

Inicijativa jedinstvenog europskog neba službeno je pokrenuta 2004. godine i postupno se u okviru nje razvio regulatorni okvir, koji obuhvaća niz pravila na razini EU-a o sigurnosti zračnog prometa, pružanju usluga, upravljanju zračnim prostorom i interoperabilnosti unutar mreže. Taj se okvir primjenjuje u spoju s programom tehnološke modernizacije, odnosno projektom SESAR, uz potporu financijskih poticaja.

Tematsko izvješće br. 18/2017 „Jedinstveno europsko nebo: kultura je promijenjena, ali nije ostvareno jedinstveno nebo” dostupno je na internetskim stranicama Suda (www.eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.